

פר'
אחרי - קדושים
גיליון קצ"ג
שנה ד'
אייר תשפ"ג

בדרכו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

אחר ככלות השנה - מכון דרך אמונה מוסיפים בהפצת תורתו.

כינוס רבני וחברי המכון בבית רביה"ק זיע"א - בראשות בנו חביבו הגר"ש קניבסקי שליט"א

ואשר על כן במלחמת המפרץ שהבטיח על סמך ברכת החזו"א שלא יפול טילים בב"ב, חשש למאן דאמר שאין ברכת הצדיקים עומדת לאחר סילוקם, ואמר את כל התהילים עד שפניו היו ירוקות, כי ידע שסומכים על ברכתו והבטחתו.

כמה חס על זמנו ועם כל זה הקדיש מזמנו לכולם, גם ילדי תשב"ר היו באים לשאלות ואפ"י על צבע הרצועה כדי לקבל יחס, שיצבע לתפילין ביד קדשו. בענוה אמר לי פעם מי מכיר אותי בחו"ל, אולי כאן בלדרמן או בכולל חזו"א, והמציאות שבאו אנשים בטיסה מכל העולם לכמה שעות להתייעצות ולברכה בדברים הרי גורל.

כמה הכרת הטוב אנו חייבים לבנו חביבו מורינו הגאון ר' יצחק שאול שליט"א שפתח והדלה והשקה ומשקה הלאה מתורתו, ומשתמשים אנו רבות בספרי דעת נוטה באגדה והל' שבכל השנים האחרונות, שמענו מפה קדשו של רבינו זיע"א שסומך עליו ביותר שימסור את הדברים בנאמנות במקורם, וא"א לפרט הכל.

הגאון רבי אהרן גרנדש מח"ס תשובות הגר"ח ומרבני הקו א"ל שרבינו הביא מדרש על בנימין שבו זקונו בין כתפיו שכן, והפליג עימו שכתע שנחלש בתקופה קודם סילוקו שמשאיר בנו, ודרכו ימשיך מסירת תורתו.

והנה זמן קודם עלות הענן זכינו שאמר בפה מלא ולא בר"ת ברכה והצלחה לפעולת הקו, וששמח ששמע שיום יום ידרשון ומפיצים תורתו בהלכה ואגדה.

והנה ה' שתל בית רבי וחכמי הדורות, ורבינו נשמה קדושה וגדולה שמעל הדור כידוע ממרנא הח"ח זיע"א שהקב"ה מוריד נשמות שלא כערך הדור

בחרדת קודש התקבצו רבני וחברי מכון "דרך אמונה" שליט"א אחר ככלות השנה מעת חשכו המאורות, לכינוס בקודש הקדשים בית רשכבה"ג מרן רבינו זיע"א, בראשות בנו חביבו הגאון הגדול ר' יצחק שאול שליט"א.

לייסד ולחזק לדורות משנתו ומורשתו של רבינו זיע"א לעילוי נשמתו הטהורה ע"י המכון, עם תחילת שנה החמישית מהקמת המכון ולרגל פתיחת שיעורים חדשים נוספים בקו מתורתו.

במרכז המעמד ביקשו רבני המכון מהגאון רי"ש קניבסקי ברכת הצלחה להמשך פעילות הקו, שהעתיר מברכתו: שתזכו להגדיל תורה ולהאדירה לעשות לטובת נשמתו, ותזכו לקיים מכבדו בחייו מכבדו במותו.

רבני המכון נשאו דברים נרגשים על הזכות הגדולה בהפצת התורה ע"י המכון.

הגאון ר' יששכר ברוך גולדנטל: ברגשות קודש לבוא לחדר הורתינו בבחינת תלמידים כבנים, כאן כולנו רבני הקו המשיבים ומגידי השיעורים בקו הקדוש, ינקנו וקבלנו אהבה וחום בין כותלי מעון קדשו של אדוננו אבינו מו"ר רש"י שה"ת זצוק"ל הבית שהיה תל תלפיות של כל כלל ישראל מתוך ענוה וחסידות רבינו זצ"ל קירב כולנו כקטן וגדול.

זכינו שכבר לפני קרוב למ"ה שנה אמר מרנא האבי עזרי זצוק"ל לאאמו"ר זצ"ל שיקח את רבינו להיות הסנדק שהוא יהיה גדול הדור, וכאן גדלנו מסביב לדמות קדשו בתור שכנים.

יש מחלוקת תנאים בין ר' יוסי בר"י לבין רשב"י אם ברכת הצדיקים עומדת לעד לאחר סילוקם.

לעצור את ירידת הדורות, ולא בכדי שאצל רבינו ראו שאין טבע ואין רופאים.

ולא תגורו מפני איש בפני הכל היה אומר תוכחת אמת מאהבת אמת והיה מתקבל, ולא בכדי שנקבר שהתחילו במנחה בשבת פרשת שמיני, ששמיני מעל הטבע, ובגימטריא שמו המלא של רבינו הפסוק בפרשה את השריפה אשר שרף ד'.

והראתי למרן את דברי הח"ח שנדפס ע"י הגר"ש גריינמן זצ"ל שכתב ששרה צחקה ונתבעה רמז לבניה שבאחרית הימים יעמוד אחד מגדולי ישראל ויכין את ישראל לבקש ד' ולשוב בתשובה שלמה שע"י כל נזכה לגאולה השלימה.

וכך רבינו נשאל בתחילת הקורונה אם זה מה שכתוב בחז"ל שיהיה דבר גדול קודם התגלות המשיח, והשיב: הכל מוכן, המשיח כאן בדלת רק צריך שנרצה זאת בכל לב, כמו שכתוב בהושע ג' ה' ברש"י וברד"ק שאין מראין לישראל סימן גאולה עד שיבקשו שלשתן.

שאינא קמי רבינו, דברמב"ן עה"ת וכן בראב"ד במשניות עדיות, כתוב שבמצרים ה' אמר שיהיה ארבע מאות שנה השעבוד, ואח"כ כתוב שהיה ד' מאות שנה ושלושים שנה.

הרמב"ן שואל איפה נתוסף שלושים שנה, ואומר שכבר נגזר להם שיזכו להגאל אבל עד שלא ביקשו לא קיבלו, כמו שכתוב ברש"י בבראשית בפסוק "שיח שדה טרם יצמח" שלא היה אדם שהתפלל לגשם לכן הקב"ה לא הוריד עד שביקשו, ולכן במצרים על אף שהגיע הזמן חיכו עוד שלושים שנה עד שביקשו את הגאולה, הרמב"ן אומר שאותו דבר יהיה בגאולה העתידה.

והראב"ד תירץ שיש קץ השנים דהיינו ארבע מאות שנה שה' אמר לאברהם, וקץ השנים כבר הגיע, אבל עדיין צריך קץ הדורות שהדור צריך להיות ראוי לקבל את הגאולה.

וכן בגאולה העתידה שכתוב שיש קץ בעיתו, שיהיו כך וכך שנים בגלות כמבואר בדניאל שהקב"ה אמר לו קץ שנים, אבל עדיין יצטרכו קץ הדורות שהדור יהיה ראוי לקבל את המשיח.

הרב כתב לי א"כ נתקיים מה שהראב"ד אומר גם החלק הזה כמו שכתוב בסוף כתובות שדור שבן דוד בא יהיה קטגוריא בתלמידי חכמים, וזה היום קורה ביתר שאת ובתוקף עוז, ומסברא ניכר שהוא זמן הכי קרוב לגאולה שלימה, אבל צריכים להתפלל.

כמו שהרמב"ן אומר שצריך להתפלל ע"ז. כי שום דבר לא מגיע בלי תפילה, ככתוב בנביא בבכי יבואו ובתחנונים אובלים.

ואמרתי לרבינו שהגר"ח ברים אמר בשם החזו"א שמלכות הזלה לא ימסרו למלך המשיח, אלא

שקודם הגאולה, יום א' יפתחו את החלון ויראו שהכל קורס וזה מה שקורה כעת.

רבינו היה אומר שבארץ ישראל יש הבטחה ב"הר ציון תהי' פליטה והיה קודש" ובחז"ל סכנה, שבאטום יכול להחריב הכל, ומה שכאן עומדים עלינו לכלותינו בא"י יש שמירה והשגחה עליונה, וכך עודד במלחמת המפרץ.

וכן בקורונה אמר שאדרבא ע"י שילמדו זה ההצלה, והיו כאלו שרח"ל לא הבינו והשכילו, אך הקו הקדוש "דרך אמונה" מסר לאלפים שהתקשרו לשמוע דעת תורתו של רבינו זיע"א.

והנה שם רבינו שי"ח מבואר שאליעזר עבד אברהם בגי' שיח הגר"א חבר מביא בשם אדונינו הגר"א וכן כתב רבי צדוק הכהן דיאוש עולה בגי' שי"ז א' פחות, אבל ע"י חיזוק באמונה באחד עולה שי"ח, וזה מה שאברהם השריש אמונה, וזה רבינו השריש לכולנו אמונתך בלילות עד שנזכה בקרוב לאור חדש בגאולה השלימה.

הפסוק שהיה אומר רבינו, שהוא תחילת שמו הראשון וסוף השם השלישי כנודע, הוא הפסוק בתהילים (ל"ז ל"ז) "שמור תם וראה ישר כי אחרית לאיש שלום".

ויעוי' בגמ' נדרים (ל"ב ע"א) אמר ר' יצחק כל המתמים עצמו הקב"ה מתמים עימו שנאמר (תהילים י"ח כ"ו) עם חסיד תתחסד עם גבר תמים תתמם, א"ר הושעיא כל המתמים עצמו שעה עומדת לו, שנאמר התתהלך לפני והיה תמים וכתוב והיית לאב המון גויים (בראשית י"ז ד').

ועי' נתיבות עולם למהר"ל (נתיב התמימות פ"ב) שהתמים שאינו מתחכם מדעתו יותר ממה שנתן לו הקב"ה הוא מתעלה עד שהוא נחשב עם השי"ת, וזה כוונת הגמ' שהקב"ה מתנהג עמו בתמימות.

ועיין מהרש"א, שאברהם אאע"ה שע"פ הטבע והמזל שהראו לו חוקרי השמיים באיצטגנינות שאין לו המשך וזרע, וכיוון שהתהלך בתמימות וישרות זכה להיות אב המון גויים ולהפוך למעלה מן הטבע.

והנה שמו דרבינו קא גרים (כמבוי' ביומא פ"ג ע"ב, וברכות ז' ע"ב) שהלך בתמימות כפי חלקו המיוחד לו, להעמיד היושר וסלל ארחותיה, בעולם של "חשבונות הרבים" ועקמימות.

ודבריו שבאו מלב אוהב ויר"ש נתקבלו על הכל כקטן כגדול, מכל העדות והחוגים, שועי עולם ופשוטי עם, קטנים עם הגדולים, וקיים לא תגורו מפני איש, וכאמרם (ברכות ו' ע"ב) כל אדם שיש בו יראת שמיים דבריו נשמעים וכו' עיי"ש.

והנה תוקף קדושתו וגדלותו זה כבר התוצאה, אבל עשה כל מה שבכוחו לפי טבעו וחלקו בעולם בלי חיקויים עד שהגיע לדברים הרבה, שזוכה העוסק בתורה לשמה, בפרט מעלת "אש תמיד", קביעות

הגאון ר' משה חליווה: הייתי רוצה להביא נקודה קטנה של הכרת הטוב שכל הדור כולו חייב להגריי"ש שליט"א, הרי תמיד אומרים מאחורי אדם גדול עומדת אישה גדולה.

באמת הגאון ר' יצחק שאול שעמד לימינו במשך שנים, כל המכתבים האלה שלקחו במשך שעות ארוכות כמו שכתוב בהקדמה לדעת נוטה, שזה זירז אותם להוציא את זה כדי שלא ילך לטמיון.

אני לא יודע אם בהיסטוריה היה כזה דבר שאדם אחד כתב כ"כ הרבה תשובות, **נראה לי זה המשיב הגדול בכל הזמנים לכל הגילאים, בכל העניינים, אין דבר כמעט שמחפשים ולא מוצאים תשובה ממרן רבינו**, כל דבר שמחפשים יש, רק השאלה אצל זה או אצל זה.

כאן בבית הכל גנוז, הייתי עכשיו אצל הגאון הגדול רבי מרדכי שמואל אדלשטיין שליט"א, הוא אמר לי **מי יכול לענות בכן ולא, רק ר' חיים יכול לענות כן ולא.**

אבל הכן ולא של רבינו זה לא כן ולא סתם, הכן ולא של רבינו זה התורה אומרת כן והתורה אומרת לא, שהוא אומר אולי, זה לא כמו שאנחנו אומרים אולי, אלא הפשט אם יש כזה צד בתורה או שאין כזה צד בתורה.

גם כאן בקו דרך אמונה, ב"ה כבר כארבע שנים, ניגשים בחרדת קודש אמיתית לתשובות רבינו, יודעים שמאחורי הכן והלא של רבינו אפשר לעשות חבורת שלימות.

עכשיו שהוצאתי את הפתחי חיים כתבתי בהקדמה שאמרו לי תרחיב קצת בהערות למטה, אמרתי אם נבוא להרחיב זה יכול לקחת שנים רבות, (רק הגריי"ש שיש לו מכון גדול עם הרבה ת"ח יכולים לבוא ולפלפל על כל דבר ודבר ולהוציא בזמן יותר מהר), אז לכן הוצאתי כך, ואי"ה עוד חזון למועד להרחיב.

עכ"פ הגישה הגדולה לדבר הזה לבוא לכל תשובה בחרדת קודש אמיתית, אני חושב שזה העילוי נשמה הכי גדול שעוסקים בתורתו של מרן רבינו.

כמו ששמעתי שמרן הגאון רבי דב לנדו שליט"א אמר את הדבר הזה, שמה שנשאר לנו עכשיו, זה הספרים זה התורה של הרב, זה הדרך שהרב הנחיל לנו.

וכמובן אי"ה לשכוח את הכרת הטוב לבית חיינו למרן רבינו זצוק"ל, והרבנית ע"ה, אשר כידוע מסירותם של מרן זצוק"ל והרבנית ע"ה לקבל את כולם בחביבות בספר פנים יפות, אני באופן אישי במשך עשרים שנה שהייתי כאן בבית, ימים ולילות, זמנים לא זמנים, **הכל היה כאן הפקר כידוע ומפורסם.**

אני זוכר שעשו פעם איזה משהו בבית הרב, אז ביתו הרבנית חנה שטינמן ע"ה שאלה אותו מי עשה, מה עשה, אז הוא אמר: **כל אחד עושה פה מה שהוא**

תמיד עדיף על מקודש כמו שפסק הרמב"ם, ומאז שבוטל התמיד מיד היה חורבן.

וכיוון שנסתלק רבינו אור העולם זיע"א, כולם דיברו מגדולי ישראל שזה לפעול ולקרב הגאולה השלימה, שנרגיש שאין לנו על מי להישען רק על אבינו שבשמיים, ואין לנו שיור רק התורה הזאת, ותמיד ה' מעמיד מנהיגים בכלל ישראל.

וב"ה שממשיכים בתורתו, בנו חביבו שמעמיד ישיבה על קברו במעון קדשו, ובספריו ובכתב יד קדשו, שיו"ל ע"י מכון שיח אמונה, ושאר מפעלותיהם.

והקו דרך אמונה והגליון בדרכו אמונה שיו"ל ע"י מכון דרך אמונה שמפיץ תורתו בגאון ובעוז, וזכה לעידודו וברכתו המלאה של רבינו זיע"א להמשיך תורת חסד על לשונו, כדאי בסוכה (מ"ט) איזהו תורת חסד ללמדו לאחרים.

וזה היעסוק בתורה וגמילות חסדים להנצל מחבלי משיח שכל יום ויום ידרשון בשיעורים מגדולי תלמידיו תלמידי חכמים, שזכו לדלות ממנו בהרבה חלקי התורה.

ודולים ומשקים עם ה' ג"כ מאלפי תשובות שהודפסו ושעמהם מלבנים זה עם זה, בתוך חדרי חדריו מהו משנה ראשונה ומהו אחרונה, במשנתו ותורתו ודרכו אמונה בהלכות והליכות לעודד עם ה'.

ות"ח גדולים מאזינים לקו וכפי שאמר אי מרה"י החשובים בישיבה קטנה בק"ס אי"ל שבלכתך בדרך הולך ושומע הקו ומשאיר לנו הערות והערות כדרכה של תורה, וכן עוד רבנים חשובים העידו, עד בחורים משיבות גדולות וקטנות, ואפי' מחו"ל ברזיל ארגנטינה מקסיקו צרפת ועוד.

רואים שהעולם גועש ורועש בפני מלחמת עולם שלישית, כמו שאמר הח"ח זיע"א שבוזה היה מכתב מרן רבינו האחרון, והי' רגלי מבשר כמש"כ הח"ח עה"ת שהיום שאין נביאים יעמוד אי מגדולי ישראל חכם עדיף מנביא, **וכמה רבינו הכין אותנו בשמיטה לחזק קדושת הארץ ולחזק לבוא לא"י, כי קרוב יום ד', ולבקש ע"ז בכל לב.**

רואים שפך דם אחים ואחיות רח"ל, ובסוכה (כ"ט א') דע"ז החמה לוקה, ובקרוב תכלה המלכות הזלה, השופטים ושוטרים הרעים מישראל, (כדאיתא בשבת דף קל"ט וסנהדרין דף צ"ח ובמגילה דף י"ז ע"ב).

ובקרוב נזכה להתגלות מלכותו השלימה בגה"ש, ורבינו יעתיר בעדינו לזכות לזה בקרוב, ומחכי קץ ישועתו יקיצו בראשונה (כמש"כ הריטב"א בתענית שרבינו היה מצינו רבות), ורבינו זיע"א בראשם אכ"ר.

רוצה, כאן זה הפקר, הוא לא אמר את זה בתור טרוני ח"ו, אלא בפשטות: מה את רוצה ממני, זה לא בית שלי, זה בית של כולם.

ב"ה בשנה האחרונה מסרנו שיעורים בקו בספר "ארחות יושר" לע"נ רבינו, והתחלנו כעת את "השם ארחותיו", יש אנשים שהם כותבים אבל הם לא עומדים מאחורי מה שהם כותבים.

אבל אצל רבינו שאני קורא מה שהוא אמר, **אני רואה שזה בבחינת "הוא היה אומר"**, מה שהוא כתב זה מה שהוא אחז, בכל דבר ודבר שכתוב בספר רואים מפורש זה היה הרב, כזה ראה וקדש.

בעזרת ה' במורשת הזאת נזכה להמשיך, והגרי"ש ימשיך בעז"ה את המורשת המפוארת בהרבצת תורה, ונזכה גם אנחנו כאן בקו להמשיך את תורתו ואורו של מרן רבינו עד ביאת גוא"צ ועד בכלל.

...

הגאון ר' יוסף ברנר: התאספנו כאן במקום הקדוש הזה בו רבנו ז"ל יגע בתורה והתפלל עשרות בשנים, איני ראוי לדבר בכזה מקום קדוש, אבל דבריו של רבינו עצמו בספרו אורחות יושר נתן לי את החיזוק לעמוד ולדבר.

בפרק ט"ו על כבוד רבו ות"ח שואל רבינו למה החמירו כ"כ עד שמי שמהרהר אחר רבו נחשב כמהרהר אחר השכינה, ועונה על כך בזה"ל: **אבל הענין הוא כי כל התורה אנו מקובלין דור מפי דור עד משה רבינו ע"ה,** וכמו שמנה הרמב"ם בהקדמתו ארבעים דורות ממשה רבינו עד רב אשי וכן הלאה כל דור מוסר לדור שלאחריו.

וכמו שאמרו בספרי סוף פרשת האזינו: "אשר תצום את בניכם" וגוי אמר להם: צריך אני להחזיק לכם טובה שתקיימו את התורה אחרי, **אף אתם צריכים להחזיק טובה לבניכם שיקימו את התורה אחריכם.**

משה גדול הוא ואילו לא באו אחרים לא היתה תורתו שוה, אנו על אחת כמה וכמה, וכן התורה נמסרת מדור לדור וכמו שאמרו בריש אבות משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו', וכן

בכל דור ודור כל רב לתלמידיו, ואילו לא סמכו על רבם היתה כל התורה בטלה.

הנה כתב לנו פה מרן רבינו זצוק"ל מעין צוואה שתמשיכו את דברי תורתו כדי שתהיה תורתו שווה ואני אכיר לכם טובה על כך.

ובוודאי שאנו פה שממשיכים בלימוד ועסק בתורתו בספריו ובמסורת תורתו שבע"פ מקיימים את דבריו ורצונו, ואנו עצמינו צריכים להכיר לו על כל מה שהוא העמיד לנו, **והוא בודאי מכיר טובה על כל המפעל הגדול "מכון דרך אמונה".**

וכעת שזכינו לראות את השגחתו יתברך בכל המפעל הגדול הזה **איך שזימן לנו השי"ת כל מיני ידיעות ממרן רבינו זצוק"ל בדיוק כשהיו שאלות בענינים אלו,** כגון ששאל השואל איך הדין להוריד את הרצועות התפילין מכף היד כאשר עושים הגבהה וגלילה, ובדיוק אסתייעא מילתא שהזדמן ספר הנחת תפילין כהלכתו ששם הביא את זה בשם רבינו שאמר לו כן בשם אביו הקהילות יעקב.

כעת בתקופה הזאת שזכינו להתחיל חלק חדש בסדר הלימוד של שונה הלכות הנלמד מידי יום ע"פ סדר הלימוד של דרשו, ראינו כמה דייק רבינו בכל מילה שם.

נקוה להשי"ת שנצליח הלאה בס"ד בהמשך המפעל הגדול הזה בשיעור שונה הלכות ושאר השיעורים והתשובות.

וברכה מיוחדת לרבנים המצטרפים כעת בהפצת שיעורים נוספים, ועל כולן לידידינו ראש הקו הי"ו אשר טורח בכל האפשרויות ביום ובלילה להוסיף חיל מתורתו של רבינו זצוק"ל שנזכה כולנו לס"ד.

...

בסיום הכינוס העלו הרבנים בדיבוק חברים את זכרונות ההוד מעת זכו לקנות הודם והדרם בלשכת הגזית מרביה"ק מרן זיע"א.

עוד השתתפו בכינוס תלמידי רבינו, רבני המערכת הגאונים (לפי סדר א' ב'): רבי יהושע אייזנשטיין. רבי אהרן גרנדש. רבי חיים משה דרורי. רבי שמעון ויסברג. רבי מנשה מועלם. רבי חיים מלין. רבי משה פוליסנסקי. רבי אברהם מאיר הכהן קפלן. רבי אברהם חיים שציגל. וכמה שואלים קבועים מרחבי הארץ.